

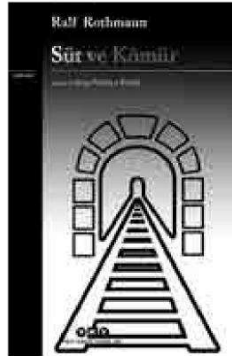
Süt kadar arı, kömür kadar kara bir hikâye

KAAN EGEMEN

Ralf Rothmann, Almanya'da ve dünya edebiyatında yıldızı parlayan yazarlardan. Gençliğini Ruhr Havzası'nda geçiren, bu coğrafyadaki zamanlarından esinlenerek romanlar kaleme alan Rothmann, günümüz edebiyatının en iyi hikâye anlatıcılarından biri. Özellikle İkinci Dünya Savaşı ve sonrasındaki travmalara, ikili ilişkilerdeki gerginliklere, iletişim kopukluklarına ve kişilerin iç hesaplaşmalarına odaklanan yazar, kitaplarında kişilik çözümlemeleriyle birlikte toplumsal ilişkilere de yer veriyor.

Proletarya ve küçük burjuvaların günlük yaşamı başta olmak üzere, İkinci Dünya Savaşı'nın ardından Almanya'da gelişen sanayinin toplumsal sınıflara etkisini romanlaştıran Rothmann'ın bu bağlamdaki en önemli kitaplarından biri de *'Süt ve Kömür'*. Rothmann'ın kitapta anlattığı aile, geçimini sütçülükle sağladığı köyden, maden ocaklarının bulunduğu şehre taşıyor. Bu süreci ve daha sonra yaşananları, romanın anlatıcısı Simon'dan öğreniyoruz. Babasının itiraflar içeren notunu bulmasıyla Simon (ve okurlar) 1960'lara geri dönüyor. Rothmann'ın anlattığı aile hikâyesinde Ruhr bölgesinde endüstrinin hızlı gelişimi, insanların buna uyum sağlama süreci ve Simon'un gözlemlediği depresif hava, romanın her satırında kendisini hissettiriyor.

Köyde kendi hâlindeyken bir anda şehre gelen ve işçi sınıfına dâhil olan Simon ve ailesi, aynı zamanda nörolojik sorunlar yaşayan evin küçük çocuğu

SÜT VE KÖMÜR

Ralf Rothmann

Çeviren: Serap Gülerçin Karluk
YKY, 2021

Thomas'la uğraşiyor. Baba, gece gündüz demeden çalışmasına rağmen, Thomas'ın tedavisi için yeterli para bir türlü biriktiremiyor.

Rothmann, kitabın başlığındaki 'süt'ü geçmişin göreceli ferahlığı ve köy hayatının rahatlığı, 'kömür'ü ise şehrin karanlığı, endüstriyellemenin yüzü ve sınıf mücadelesi bağlamında birer metafor olarak kullanıyor hikâyede. Savaşın sonrasından yeniden kurulan yaşamlarla birlikte, sanayileşmeye hız veren Almanya'daki gerilimler, yazarın anlattığı aile babında romandaki yerini alıyor. *'Süt ve Kömür'*de, eylemleri yargılayan veya bunlarla ilgili fikir beyan eden cümleler kurmayan Rothmann, tıpkı bir madene iner gibi karakterlerin benliğinin ve ruhunun derinlerine giriyor; onların yapıp etmelerinin analizine yönelerek okura savaş sonrası Almanya'daki havayı yansıtıyor.

Sütün kömüre dönüşmesi, romandaki güçlü benzetmelerden biri; ailenin yakın geçmişini geride bırakarak içine girdiği karanlığın bir anlatımı bu. Aynı zamanda, Simon'un ilköğrenlik yılları ve Almanya'nın yeniden kuruluşu arasındaki bir bağlantı.

Yaşadığı ve tanıdığı bir bölgeye ve insanlara dair gözlemciliğini konuşturan Rothmann'ın *'Süt ve Kömür'*deki başarısı, 1960'larda Ruhr Havzası'ndaki şiddetli yaşamı, ruhsal gerilimleri ve ekonomik koşullarla başa çıkma mücadelesini iyi bilmesine dayanıyor. Anlatıcı Simon ve ailesi etrafında şekillenen olaylar, aile fertlerinin inişli çıkışlı ilişkisi, kaygı ve kavgalar, bölgenin nobranlığıyla buluşuyor. Süt kadar arı duru bir yaşamın, kömür kadar ağır ve karanlık bir hâle gelişini, bir aile üzerinden resmediyor Rothmann.

'Süt ve Kömür', bir yolculuk hikâyesi; eski yaşantısını tam anlamıyla geride bırakamayan fakat bir şekilde onu perdeleyen, göçtüğü kente ve sanayi çarkına uyum sağlayamayan ancak orada bulunmak ve geçinmek durumunda olan bir ailenin hâli... İşin psikolojik ve kültürel tarafı bir yana, Simon'un ailesiyle beraber tam ortasına düştüğü sınıf mücadelesi de yakın geçmişin (ve hatta günümüzün) bir gerçeği olarak kitapta önemli bir yere sahip. Ruhr Havzası'nın karanlık havası, Simon ve ailesinin yaşadığı gerilimlerle bütünleşiyor. Böylece ortaya, kesif gerçekler ve kurmacanın birleştiği güçlü bir roman çıkıyor.